

Antwoordkernen bij Eureka 3MAVO Nederland na 1940 H. 15 t/m 17

Antwoordkernen zijn vrijwel nooit volledige zinnen. Antwoordkernen geven alleen aan, wat er beslist in het antwoord moet staan.

De bedoeling is, dat je eerst zelf de antwoorden vindt/bedenkt. Daarna maak je er zelf goede **eigen** zinnen van. Pas achteraf controleer je, of je antwoord goed is. Vaak is het geen kwestie van goed of fout, maar van volledig of niet volledig.

Wat zijn de regels voor het maken en nakijken van opdrachten:

Indelen

1. **Voor** in het schrift komen de aantekeningen te staan en ook de uitwerkingen van de aantekeningen
2. **Achterin** het schrift komen de opdrachten te staan

Opdrachten:

3. Alle opdrachten moeten gemaakt worden. De antwoorden moeten in **HELE** zinnen uitgeschreven worden.
4. Je slaat steeds een regel over tussen de opdrachten.
5. Alle antwoorden moeten nagekeken worden:
 - a. Is een antwoord goed, dan zet je met **RODE** pen een voor de kantlijn.
 - b. Is een antwoord fout en je snapt *waarom* je antwoord fout is verbeter je met **RODE** pen.
 - c. Is een antwoord fout en je snapt *niet* waarom je antwoord fout is dan zet je met **RODE** pen een **?** voor de kantlijn. Dat moet je dus vragen in de les.

Soms komt er bij de antwoordkernen **xxx**: dat betekent: zo'n antwoord moet je helemaal zelf bedenken. Vaak gaat het dan om een eigen mening, of een eigen voorbeeld: zoiets kunnen we natuurlijk niet voor je bedenken.

→ betekent: de opdracht is geen vraag. Je moet alleen de opdracht lezen. De vraag komt dan daarna

..... betekent, dat wat op de stippellijn moet, overgenomen moet worden uit het boek

15 Nederland tijdens de bezetting

15.1 De aanval op Nederland

1. 1939
2. neutraliteit
 - 2.1 omzeilen Franse verdediging, voorkomen Engelse landing
3. gevolg... neutraliteit
4. Linieverdediging: westen werd verdedigd vooral bij waterwegen/heuvelrug
5. →
 - 5.1 aanleiding
 - 5.2 militaire slachtoffers, zelfmoord joden, bedrijven in Duitse handen
 - 5.3 vak 6
 - 5.4 Neem het schema over! xxx
6. Laf
 - 6.1 Regering
 - 6.2 ballingschap
 - 6.3 →
 - 6.4 Ongeschreven, foto. Primair, want de fotograaf is ooggetuige/ foto is ten tijde van de gevechten bij de Grebbelinie genomen
 - 6.5 Subjectief, je ziet het beeld van de verwoesting door de ogen van de fotograaf. Doel is overtuigen.

15.2 Het Duitse bestuur

7. De Nederlanders bekeren tot het **nationaal-socialisme**.
De Nederlandse **industrie** gebruiken voor de Duitse oorlogseconomie.
De deportatie (wegvoeren) van Joden.

8. →
 - 8.1 het onmogelijk zou geweest zijn zoveel Joden weg te voeren.
 - 8.2 Onbedoeld
9. →
 - 9.1 Steun van de bevolking
10. →
 - 10.1 →
 - 10.2 →
 - 10.3 Xxx. Jouw mening, leg je mening ook uit (argumenten)

- 10.4 Waarderend
- 11 Landverraad
 - 11.1 NSB
 - 11.2 - De knokploeg van de NSB, de Weerafdeling (**WA**) hielp mee om verzet tegen te gaan.
 - De NSB leverde ook **de Landwacht**, een hulppolitie, die onder andere hielp bij het oppakken van Joden.
 - Veel NSB'ers werden lid van het **Vrijwilligerslegioen Nederland**, een onderdeel van het Duitse leger, dat vooral aan het Oostfront (Sovjet-Unie) moest vechten.
 - 11.3 werk, politieke overtuiging
 - 11.4 vrijwilligerslegioen
- 12 slechts 1 idee/ politieke mening is toegestaan/ de hele samenleving moet zich hieraan houden
- 13 ontbonden/verboden
 - 13.1 einde
- 14 afwachtend
 - 14.1 bezetting leek mee te vallen
- 15 →
 - 15.1 de scheve kroon; Seyss-Inquart is duidelijk geen echte koning
 - 15.2 Mussert wordt als klein mannetje afgebeeld (stelt weinig voor); is hooguit de slippendrager van de Duitsers

15.3 De economische maatregelen

- 16 Grondstoffen en producten werden in beslag genomen en naar Duitsland gebracht; Nederlandse arbeiders moesten in Duitsland werken.
- 17 het ging steeds slechter met de Duitse oorlogvoering
- 18 om te zorgen dat iedereen dezelfde hoeveelheid kon kopen
 - 18.1 goederen buiten distributiesysteem verkocht tegen hoge prijzen
- 19 Je deed hoogstwaarschijnlijk werk waar de Duitsers beter van werden
 - 19.1 overleven
- 20 →
 - 20.1 hakenkruis
 - 20.2 aanval Engeland/Geallieerden
 - 20.3 Duitsers roven Nederland leeg

15.4 De jodenvervolging

- 21 registratie, isolatie, concentratie, deportatie
- 21.1 1 registratie; 2 deportatie; 3 deportatie; 4 deportatie

- 22 ging geleidelijk, meesten wisten niets van moord

- 23 xxx

15.5 Terreur en verzet

- 24 doordringen met nationaal-socialisme
- 24.1 controle en gelijkschakeling

- 25 geen anti-Duitse berichten; minder verzet en meer aanhang
- 25.1 geen anti-Duitse meningen; minder verzet en meer aanhang

- 26 →
- 26.1 roodkapje
- 26.2 xxx
- 26.3 censuur

- 27 verzet groeide/ illegale kranten
- 27.1 onbedoeld

28

Soort verzet	Voorbeelden
Passief verzet	ontslag
Geweldloos verzet	illegale kranten, hulp aan onderduikers
Gewelddadig verzet	overvallen

- 29 onderduikers

- 30 Er stond de doodstraf op het geven van een onderduikadres.

- 31 verzet tegen jodenvervolging is uniek
- 31.1 harder optreden van de Duitsers

- 32 I: Spoorwegstaking; II: Februaristaking

- 33 illegale pers/ verzet
- 33.1 juiste informatie over de oorlogssituatie/ hoopgevend/ vrijheid van meningsuiting

15.6 De bevrijding

- 34 6 juni 1944

- 34.1 gebrek aan munitie en brandstof
- 35 honger
- 35.1 spoorwegstaking/ Duitsers vervoerden geen voedsel meer
- 35.2 zuiden was bevrijd
- 36 5, 1, 2, 3, 4 (zelf het verhaal schrijven!)
- 37 xxx Bespreek in de les!

16 Wederopbouw van Nederland

16.1 De opbouw van de economie

- 1 Vernietiging van fabrieken en infrastructuur: havens, wegen; gebrek aan financiële middelen
- 2 Zwart geld opsporen; geld gezond maken/ einde maken aan inflatie (geldhoeveelheid was veel groter dan de hoeveelheid goederen= inflatie)
- 3 Werknemers: lage lonen; werkgelegenheid, groei sociale zekerheid
Werkgevers: belastingvoordeel + winst
Overheid: geleide economie: groei economie; overheid biedt sociale zekerheid
- 3.1 groter
- 3.2 omdat door het harmoniemodel de prijzen van de Nederlandse producten laag waren.
- 4 Dat de Marshallhulp alleen niet voldoende is om de economie op te bouwen; iedereen moet hard werken.
- 5 Europa kocht met de dollars Amerikaanse goederen, zoals machines. Dit bevorderde de Amerikaanse economie.
- 6 →
- 6.1 Oorzaak

16.2 Sociaal en cultureel

- 7 →
- 7.1 veel
- 7.2 hoogtepunt
- 7.3 oorzaak, geboortegolf leidde tot bevolkingsdruk, waardoor de overheid emigratie stimuleerde.
- 7.4 xxx
- 8 De samenleving was verdeeld in vier zuilen, gemeenschappen die voor een groot deel **gescheiden** van elkaar leefden.
- 8.1 Katholieke, protestantse, socialistische en liberale

- 8.2 Partij is zeker van de stemmen van de leden van de eigen zuil; grote trouw en gehoorzaamheid aan de partijleiders.
- 8.3 Steun van de andere leden van de zuil
- 8.4 Verzorging van wieg tot graf
- 8.5 Weinig vrijheid van denken en handelen

- 9 Gehoorzaamheid, spaarzaamheid, deugdzaamheid, arbeidzaamheid
 - 9.1 Deugdzaamheid
 - 9.2 Arbeidzaamheid
 - 9.3 Gezin moest zorgen voor de opvoeding van de jeugd
 - 9.4 Vader= kostwinnaar en opvoeder; moeder= huisvrouw en verzorgster van de kinderen
 - 9.5 Negatief, *leg uit waarom!*

- 10 Ouders wilden dat hun kinderen later werk zouden vinden (angst voor werkloosheid na de crisis van de jaren 30 was groot)

- 11 →
 - 11.1 Groeide
 - 11.2 nam af

16.3 Politiek

- 12 →
 - 12.1 PvdA en KVP
 - 12.2 Wederopbouw laten slagen
 - 12.3 Overeenstemming tussen politieke partijen
 - 12.4 KVP, ARP, CHU, SGP
 - 12.5 PvdA, Communistische Partij van Nederland, Partij van de Vrijheid en Democratie
 - 12.6 De partijen zijn per zuil georganiseerd!

- 13 AOW, AWW
 - 13.1 De overheid zorgt voor je van de wieg tot het graf

- 14 gehoorzaam, wederopbouw

17 De jaren '60 en '70

17.1 De economie

- 1 →
 - 1.1 Landbouw neemt sinds tweede helft van de 19de eeuw af
 - 1.2 ..., want de industriële sector groeit
 - 1.3 ..., want de groei is in vergelijking met 1920 beperkt en de groei neemt na 1970 af.
 - 1.4 Dienstensector

- 1.5 Bijvoorbeeld verzekeringsadviseur, ambtenaar
- 1.6 xxx
- 1.7 Mannen: fabrieksarbeider/ middenkader bedrijfsleven; vrouwen: verpleegster, onderwijzeres
- 1.8 Ja, bijvoorbeeld vrouwen in de verzorging; mannen bij de gemeentelijke afvalverwerking.

- 2 Door de groeiende welvaart bestond er veel vraag naar arbeidskrachten.
- 2.1 Verklarende vraag (oorzaak)

- 3 Een maatschappij waarin veel geld wordt besteed aan het kopen van consumptiegoederen (luxe goederen), zoals een auto, wasmachine.
- 3.1 Hoge lonen
- 3.2 Milieuvervuiling

- 4 Gebrek aan arbeidskrachten
- 4.1 Eerst uit Italië en Spanje, later uit Marokko en Turkije

- 5 Werk en verblijf zou tijdelijk zijn
- 5.1 Ogeschreven, want het is een foto
Primair, want de fotograaf is ooggetuige
informatie, de fotograaf heeft als doel informatie geven
Representatief voor de woonomstandigheden van de eerste gastarbeiders

- 6 B

17.2 Sociaal en cultureel

- 7 industrialisatie en welvaart; meer werk bij overheid en dienstverlening voor geschoolde werknemers; toename mobiliteit; verzorgingsstaat; televisie; meer opleiding voor jongeren
- 7.1 toegenomen welvaart, daardoor ontstaan de andere oorzaken
- 7.2 de invloed van de zuilen nam af
- 7.3 D

- 8 Mammoetwet; doorstroming
- 8.1 De jeugd werd hoger opgeleid en werd kritischer: generatieconflict

- 9 Nozems, provo's, flower-power/hippies
- 9.1 Provo's
- 9.2 Wittefietsenplan

- 10 →
- 10.1 Vrouwenkiesrecht
- 10.2 Vrouwen hadden nog geen gelijke rechten en kansen

- 10.3 het recht op abortus; gelijke behandeling bij beloning en arbeid; verandering van het rollenpatroon
- 11 dankzij de pil kon men zonder het risico op ongewenste zwangerschap seks hebben
- 12 Neem de zinnen over! gehoorzaam; kritisch; ontzuiling
- 13 Ontzuiling
- 13.1 De nieuwe generatie ontsnapt aan hun ouders/ aan de oude partijen/zulen
- 14 →
- 14.1 ontkerkelijking
- 14.2 katholieken
- 15 →
- 15.1 groei niet-christelijke godsdiensten; groei niet godsdienstigen

17.3 Politiek

- 16 C
- 17 Niet langer trouw aan de partij van de zuil: zwevende kiezers
- 18 Nadruk op politieke tegenstellingen
- 18.1 Den Uyl koos duidelijk voor een progressief kabinet en legde de nadruk op spreiding van inkomen, kennis en macht; hij legt de nadruk op de verschillen met de confessionelen en liberalen: harde verkiezingsstrijd!
- 19 Gekozen minister-president; keuze coalitie vooraf bekend maken; meer directe inspraak burgers
- 20 Economische crisis en kosten van de verzorgingsstaat waren te hoog
- 20.1 Om de economische crisis op te lossen moesten politici, werkgevers en werknemers samenwerken; niemand leek belang te hebben bij stakingen.
- 21 Eerste keer dat de confessionele partij (de echt verzuilde partij) niet mee doet aan de regering.
- 22 De onvrede over de bestaande politieke partijen en de angst voor de islam.
- 22.1 PVV
- 22.2 Moord op Theo van Gogh
- 23 xxx
- 24 xxx